

SÚRAO

SPRÁVA ÚLOŽIŠT
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

Výběr lokality pro hlubinné úložiště

Hlavním kritériem hlubinného úložiště je dlouhodobá bezpečnost, která se počítá na stovky tisíc let. Proto se výběru vhodného místa věnuje velká pozornost. V České republice se počítá s umístěním hlubinného úložiště ve vhodném krystalinickém masívu. Na našem území je v současnosti předběžně vytipováno devět lokalit. K jejich detailnímu posouzení jsou potřeba geologické průzkumy.

Příprava HÚ představuje mimořádně dlouhodobý projekt, v němž hraje klíčovou roli výběr optimálního umístění úložiště a zajištění jeho naprosté bezpečnosti po stovky tisíc let.

Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem ukládá vybrat lokalitu do roku 2025, zahájit výstavbu hlubinného úložiště od roku 2050 s předpokládaným zahájením provozu v roce 2065.

Hodnocení lokality pro hlubinné úložiště předcházeli rozsáhlý sběr a vyhodnocení dat, která velmi podrobně popisují a vyhodnocují místní podmínky. V posledních letech SÚRAO prováděla výzkumné a monitorovací práce. Jde například o terénní pochůzky, rekognoskace terénu, odběry vzorků nebo monitoringy. Za zmínku stojí třeba monitoring prašnosti, monitoring výskytu radonu, měření seismických jevů nebo dálkový průzkum Země, prováděný pomocí snímkování z družic či letadel. Jako výsledek geologických, hydrogeologických a navazujících prací pak jsou vyhotoveny 3D geovědní modely horní

nového podloží, na jejichž základě budou lokality vyhodnoceny.

Kromě sběru geologických dat se v lokalitách řeší i problematika společenských věd – není součástí hodnocení. Součástí výzkumů je i posouzení, jak se obyvatelé k investici staví, jak by ovlivnila zaměstnanost, podnikání, infrastrukturu a řadu dalších důležitých faktorů v příslušném regionu.

Podkladem pro hodnocení lokalit jsou pro každou lokalitu následující dokumentace:

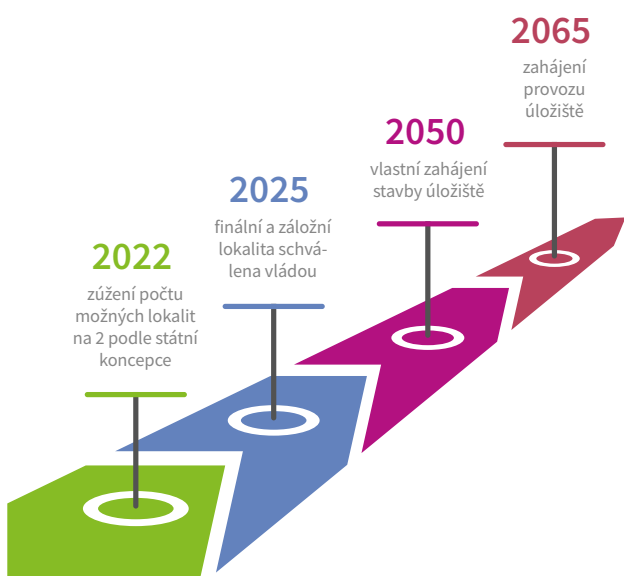
bezpečnostní studie
studie proveditelnosti
studie vlivu na životní prostředí

Na základě těchto dokumentů byly lokality vzájemně porovnány. 21. prosince 2020 vláda schválila výběr čtyř doporučených lokalit pro umístění hlubinného úložiště radioaktivního odpadu – Březový potok, Horka, Hrádek a Janoch. Na těchto lokalitách se uskuteční výzkumné a průzkumné práce kvůli výběru finální a záložní lokality.

Konečné rozhodnutí o zúžení počtu lokalit učiní vláda ČR.

Následná etapa bude zaměřena na získání relevantních znalostí z předpokládané hloubky úložiště a jejich využití pro nalezení finální a záložní lokality pro umístění hlubinného úložiště. **Cílem SÚRAO je dodržet termín stanovený Koncepcí, tedy rok 2025. Získání relevantních dat z hloubky je podmíněno nejen technickými možnostmi, ale především získáním průzkumného území na dotčených lokalitách.** Stávající zkušenosti ukázaly, že právě procesní záležitosti mohou být klíčovým faktorem pro dodržení Koncepcí stanoveného milníku.

Finální lokalita bude následně podrobena detailnímu geologickému průzkumu. Získaná data budou využita pro prokázání bezpečnostních požadavků, a tedy k průkazu, že vybraná lokalita je vhodná pro umístění hlubinného úložiště. Záložní lokalita bude rezervou, která může být využita v případě nepředvídatelných událostí během detailní charakterizace.

Zapojení veřejnosti

Ve všech zemích, kde se hlubinné úložiště připravuje, je zřejmé, že nelze najít pouze vhodné geologické prostředí a následně rozhodnout o vybudování úložiště proti nesouhlasu místních obyvatel. Vhodná geologie a souhra všech vlastností lokality musí být doplněna akceptovatelností dotčené veřejnosti. Proto SÚRAO považuje přímou komunikaci s občany v lokalitách za klíčovou. Tam, kde je to možné, jde v zapojování obcí do procesu nad rámec stávající legislativy. Zároveň Správa úložiště podporuje snahu obcí o posílení jejich právního postavení a vyzývá k užšímu zapojení obcí v rámci dalšího postupu prací směřujících k výběru finální lokality pro vybudování hlubinného úložiště.

V okolí provozovaných úložišť Richard u Litoměřic, Dukovany a Bratrství u Jáchymova již OKK (občanská kontrolní komise) fungují a komunikace se týká především provozu místních informačních středisek, distribuce informačních materiálů a pravidelných setkání s místními zástupci veřejnosti. Některé informační schůzky probíhají v rámci pravidelných setkání Občanských kontrolních komisí (Občanská kontrolní komise Richard a Bratrství a Občanská bezpečnostní komise Dukovany), jiné na žádost místních zastupitelstev. Motivem pro vznik těchto komisí je snaha o posílení vzájemné důvěry mezi občany a SÚRAO. Členy komisí jsou zástupci dotčených a okolních obcí; tým je dále doplněn o specialisty z řad SÚRAO a z Českého báňského úřadu.

Každý rok organizujeme pro zástupce obcí i veřejnosti odborné exkurze do tuzemských i zahraničních zařízení, jejichž provoz s radioaktivními odpady úzce souvisí. Například jaderné elektrárny, podzemní výzkumné pracoviště Bukov a především úložiště radioaktivních odpadů.

Cílem SÚRAO je především udržování a zvyšování vzájemné důvěry a porozumění, respekt a sociální odpovědnost mezi SÚRAO a veřejností.

Obce mají nárok na finanční příspěvky z jaderného účtu

Nový atomový zákon, platný od počátku roku 2017, přináší některým obcím podstatné zvýšení příspěvků, které čerpají z jaderného účtu.

Nařízení upravuje především příspěvky obcím, v jejichž katastrech bylo stanoveno tzv. průzkumné území pro zásah do zemské kůry (tj. tam, kde probíhají geologické průzkumy Správy úložišť radioaktivních odpadů – SÚRAO), ale rovněž obcím, v jejichž katastrech jsou již úložiště radioaktivních odpadů provozována.

Příspěvky dle atomového zákona č. 263/2016 Sb. a NV č. 35/2017 Sb.

obec, na jejímž katastrálním území je stanoveno průzkumné území (PÚ)	600 000 Kč ročně, a dále 0,40 Kč ročně za každý m ² katastrálního území obce s PÚ	2020–2025
obec, na jejímž katastrálním území je stanoveno chráněné území	50 000 000 Kč jednorázově	2026
obec, na jejímž katastrálním území je stanoveno chráněné území (CHÚ)	600 000 Kč ročně, a dále 0,60 Kč ročně za každý m ² katastrálního území obce s CHÚ	2027–2064
obec, na jejímž katastrálním území je povoleno provozování úložiště radioaktivního odpadu	4 000 000 Kč ročně a dále 10 000 Kč za každý m ³ uloženého radioaktivního odpadu v daném roce	2065–

